

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 244.

V Ljubljani, v sredo 22. oktobra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski.

XIV. seja, 18. oktobra 1884.

(Konec.)

G. Murnik potem poroča o prošnjah Britof in Dol, da bi deželni zaklad sprejel hiralniške stroške za dve revni. Najprej se premeni paragraf dotičnih poročil, potem pa se omenjeni prošnji v rešitev izroči deželnemu odboru.

Dr. Poklukar poroča o zadevah Ljubljanskega močvirja in omenja, da je upravni odsek našel to-le:

1. Da deželni odbor po sedanjih postavi v močvirskem odboru nima onega neposrednjega vpliva, kakoršen bi mu moral pristajati glede na ona bremena, ktera bodo pri teh delih zadela deželo.

2. Dalje se zdaj, ko bodo posestniki močvirja imeli prevzeti za potrebno pokritev stroškov velika bremena, ne sme več odlašati, iz priloge močvirske postave, ktera kaže in na drobno določuje ozemlje močvirsko, odpraviti one napake, ktere so se v deželnem zboru že konstatirale in one, ktere je močvirski odbor po svojem ogledovanju na licu mesta potrdil na podlagi višin ozemlja po merjenju razvidnih v osušovalnem načrtu inženirja pl. Podhagškega.

3. Da se kaže, da se bode morebiti bolj priporočalo, volitev močvirskih odbornikov omejiti vsaj tako na manjše skupine kmetijskih močvirskih občin, da vsaka skupina oziroma občina voli samo svojega zastopnika.

4. Tudi o sklepčnosti močvirskega odbora kazalo bi sprejeti v spremenjeno postavo jasneje določila in pa take, po katerih bi se delovanje odborovo olajšalo.

Upravni odsek tedaj predlaga:

1. Letno poročilo § 3. marg. št. 19.—22 vzame se na znanje.

2. Deželnemu odboru se nalaga, deželnemu zboru predložiti v prihodnjem zasedanju nov načrt močvirske postave, pri katerem se bode ozirali na predstoječe opazke.

O tej zadevi govori g. Dežman in nasvetuje: „Deželnemu odboru se naroča, potrebno učiniti, da se napravijo v § 13. močvirske postave zaukazani podružni odbori.“

Po konečni besedi g. poročevalca se sprejmo predlogi upravnega odseka in dostavek g. Dežmana.

G. Detela potem poroča o znižanju cene soli in o vrejevanju domovinske pravice ter predlaga, da naj se vlada naprosi znižati ceno soli in sestaviti načrt postave, ki vredeje domovinsko pravico.

G. Faber poroča o prošnjah več občin Laškega, Ribniškega in Idrijskega okraja, da bi se vojaški novinci nabirali v vseh sodnijskih okrajih. Sklene se te prošnje izročiti vladi.

Dr. Samec poroča o prošnji občine Brusnice za pomoč zoper cigane.

G. Šuklje kratko opisuje cigansko kugo, ki raste od dne do dne. Konečno se sprejmo sledeči nasveti upravnega odseka:

Nasveti upravnega odseka k peticiji št. 92.

1. Visoka c. kr. vlada se naprosi, da skuša po svojih podređenih oblastih dognati domovinstvo ciganov, ki po naši deželi pahajkujejo, da skuša poizvedeti, koliko in ktere ciganske trope imajo v naši deželi in v kateri občini svojo domovinstvo in ktere pripadajo drugim deželam. Imenik v občinah naše dežele pristojnih ciganov naj se izroči vsem sodnijam, političnim oblastvom, žandarmerijskemu poveljstvu in vsem občinam na Kranjskem.

2. Vse ciganske trope, ktere niso v ktero občino naše dežele pristojne, se imajo iz naše dežele iztirati in se v ta namen naprosi slavna c. kr. deželna vlada, da opozori vsa županstva, c. kr. okr. glavarstva in vse žandarmerijske postaje, na ukaz ministerstva za notranje zadeve od 10. maja 1851, št. 11.277, oziroma na ukaz ministerstva za deželno obrambo in javno varnost od 17. avgusta 1869, št. 2860, in še na ukaz ministerstva notranjih zadev od 17. novembra 1872, št. 17.432.

3. Slavna c. kr. deželna vlada se naprosi, da izda glede izdajanja potnih legitimacij ciganom, podređenim oblastvom enak ukaz, kakor sta ona dva namestništva Nižjeavstrijskega od 26. avgusta 1865

in 27. julija 1869 in da zabrani neomejeno izdajanje potnih listov ciganom, od katerih je obče znano, da porabijo svoje legitimacije kot dovolilnice za potepanje in beračanje.

4. Slavna c. kr. deželna vlada naj blagovoli potom političnega ministerstva obrniti se do vseh sodnij, da izrekajo pri obsodbah zaradi potepuštva tudi ciganom nasproti v smislu zakona od 10. maja 1873 pripor v posilni delalnici, na kar že tudi ukaz ministerstva notranjih zadev od 14. januarja 1874 opominja.

5. Deželnemu odboru se naroča, da stopi z visoko vlado v dogovor glede spremembe odgonskih postaj v hranilne postaje (Naturalverpflegsstationen) in o napravi delavskih kolonij.

Cestnemu odboru Radeškemu se dovoli primerna podpora, ki jo bo pa določil deželni odbor. — Cestnemu odboru v Ribnici se dovoljuje priklada 20% na vse direktne davke. — Prošnja občine Prem zaradi priklad za organista se izroči deželnemu odboru v rešitev. — Dopis ministerstva glede priklad na žganje se vzame na znanje, ravno tako § 3. marg. št. 2., 4., 6. in 18. letnega poročila, obenem se vladi izreče zahvala za podporo, ki jo je dovolila za vravno vodá na Vipavskem. — Gosp. Lavrenčič je še posebej izrekel zahvalo g. deželnemu predsedniku.

Gledé ceste iz Grosupljega na Krko se sklene: Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Deželnemu odboru se naroča, da zaradi pridobitve dotičnih tehničnih operatov v prvi vrsti gledé ceste od Grosupljega na Novomesto čez Krko in od Črmošnice na Blatnik do Vršič v lastnem delokrogu potrebno ukrene, oziroma da v to svrhu najame sposobnega tehnika, ter da potem, ko je te operate na lici mesta pregledal, o vspehu, ako mogoče, že prihodnjemu deželnemu zboru poroča.

2. Nova cesta od Grosupljega na Krko ostane tudi leta 1885 v neposrednji oskrbi deželnega odbora, kteri se pooblasti, da dotične stroške po dosedanem načinu plačuje iz deželnega zaklada.

Peticija Tržiškega krajnega šolskega sveta se odbije. Prošnja okrajnega šolskega sveta se odstopi

28.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

„Ti si tedaj zadovoljen in srečen?“ jeclja Gašpar, kteremu so menihove besede misli malo zmešale.

„Povej poprej ti meni, ali si ti zadovoljen?“ vpraša menih.

Gašpar se bitko nasmeja in odgovori: „Srečen, kakor večni žid in zadovoljen, kakor tisti, kteremu vsega manjka. Kako me moraš le kaj takega vprašati, saj veš, da sem žive dni trd kruh in kislo juho jedel in da me je vedno nesreča preganjala. Jaz mislim, ko bi danes kaša z neba padala, bi vsak drugi imel žlico, da bi se je najedel, le jaz je gotovo ne bi imel. Ti se temu smejaš, jaz pa bi se najrajši jokal.“ In Gašpar žalostno povesi glavo.

„Je res čudno, pravi menih, da imate vi posvetnjaki toliko skrbi in žalosti, mi menihi pa tako veselo in brez skrbi gledamo proti nebu in po svetu.

Gašpar, jaz ti odkritosrčno povem; tu notri pri sreč, kjer tebe tišči, stiska in peče, je pri meni mir in sreča. Jaz nimam nobene skrbi, ki bi me vznemirjala, in imam le eno dolžnost, povsod in vselej božjo voljo spolnovati ter za svoje izveličanje skrbeti, in čem bolj to dosežem, tem srečnejši sem. Ti moraš noč in dan misliti in študirati, kaj boš jedel, s čem boš čevljarju in krojaču in sitni gospodarici plačal, kar si dolžan; to so temni oblaki, skozi ktere ne more solnce sreče v srce prisijati, meni pa Bog pokrije vsak dan priprosto mizo; dá mi obleko, ki ni sicer lepa, pa trdna in topla, in tako sem brez skrbi vesel in zadovoljen.“

„Da, ti si srečen, ker si zadovoljen“, reče Gašpar ves zamišljen in gleda v tla.

„In kdo brani tebi, da si tudi ti srečen?“ vpraša ga s posebnim naglasom menih.

Mesto odgovora pogleda ga Gašpar z velikim začudenjem; kajti po tem vprašanju mu je bilo, kakor bi kdo njegovo dušo za roko prijel in prijazno rekel: „Ti si utrujen mladeneč, ki ne veš, kje bi si pokoj dobil. Pojdi z menoj, jaz ti pokažem hišico, kjer boš mirno in dobro živel, ker jo Bog varuje in ti je hudobni svet ne more podreti.“

Ker človek takrat ne more veliko govoriti, kedar je srce polno, poslovil se je tudi Gašpar tiho od prijatelja ter šel iz samostana.

Menih je smehljalje za njim gledal in si v svojem sreč mislil: „Bog bo že tako naredil, da boš tudi ti mir našel.“

Gašpar je spet šel v cerkev in zdaj je prav lahko molil. In ko je poslušal, kako so menihi na koru peli kompletorij (sklep vsakodnevnega brevirja) odmevalo mu je kaj prijazno v njegovem sreč in po besedah: „Deus det nobis suam pacem — Bog nam daj svoj mir — se je milo razjokal.

XVIII. Poglavje.

Gašpar naredi veliki korak iz sveta v samostan, kar pa ni bilo tako lahko, kakor bi si marsikdo mislil; potem nekaj lepih naukov za Gašparja od starega župnika.

Tisto noč je Gašpar malo spal; toraj je bil vesel, ko je jutro nastalo, se obleče in gré v samostan. Ali moralo mu je nekako čudno pri sreč biti, kajti skoraj po vsakem drugem koraku je postal, mislil in študiral, kakor v šoli, kedar ni dosti znal. Se enkrat se je ogledal od pet do glave, trdno zobe

deželnemu odboru. Prošnja učiteljev Logaškega okraja se odbije.

G. deželni glavar se potem zahvali g. deželnemu predsedniku in poslancem za njih sodelovanje in prosi poslance, naj povsod delajo na to, da se odpravi nasprotje med strankami v deželi. Konečno zakliče trikratno slavo presvitemu cesarju, ki jo ž njim zakličejo tudi poslanci. Ko se še g. deželni predsednik zahvali za prijazne besede, in g. Svetec deželnemu glavarju izreče zahvalo in priznanje za njegovo modro predsedovanje in voditev zborovanj, g. deželni glavar ob 1/3. uri sklene letošnjo sesijo.

Odgovor g. dež. predsednika na interpelacijo g. Obreze.

(Dalje.)

Na podlagi nasvetov tega odseka sklenil je potem c. kr. deželni šolski svet v seji 10. januarja 1884 gledé ljudskih šol Ljubljanskih:

1. da je na treh šolah v poučevanju v nemškem jeziku kot obligatnem učnem predmetu začeti, kakor želi mestni zastop, še le v III. šolskem razredu;

2. da zadobi ta naredba za I. razred koj svojo moč, za druge razrede pa zaporedoma, da bi se namreč že pričeti pouk v nemškem jeziku ne pretrgal;

3. da mora mestni zastop skrbeti za poučevanje nemških otrok v njih materinem jeziku po dokazani potrebi.

Ti sklepi so se vsled povelja naznanili s poročilom 10. februarja 1884 gospodu ministru za uk in bogočastje.

V istem času, namreč dné 12. februarja t. l., je došla c. kr. deželnemu šolskemu svetu peticija 114 Ljubljanskih meščanov, s katero prosijo, naj se ukaže mestni občini, da ustanovi začetkom prihodnjega šolskega leta v Ljubljani ljudsko šolo z nemškim učnim jezikom.

Gospod učni minister pa je gledé na gori navedena sklepa deželnega šolskega sveta z dné 4. junija 1883, in 10. januarja 1884, z razpisom 2. marca 1884, št. 238, sledeče izrekel: S tem, da se namerava uvesti slovenski jezik v vseh mestnih ljudskih šolah za vse učne predmete kot učni jezik, ne da bi se h krati skrbelo na natančno določeni način tudi za vstanovitev nemških mestnih šol (kajti za to se zahteva še dokaz in priznatev potrebe takih šol), ne bi bila stanovnikom nemške narodnosti dežele kranjske in njenega glavnega mesta zavarovana sredstva, po katerih bi dobivali na javnih ljudskih šolah v Ljubljani pouk v nemškem jeziku. Vrh tega bi se s tem, da bi se skrb za pouk v nemškem jeziku omejila na otroke nemškega materinega jezika, starišem in njih namestnikom kratila oblast, določevati, v katerem deželnem jeziku naj se njih otroci poučujejo v ljudski šoli, in bi se po tem takem djanski potrebnosti, da se Ljubljanskim meščanom daje pouk v ljudski šoli tudi v nemščini, ne ustrezalo. Na zadnje je gospod minister naročil, naj se ta stvar vnovič vzame v predvarek, in naj se gleda

na to, da se ob istem času, ko se otvorijo mestne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom — gospod minister je tedaj pravico do takih šol priznal — otvori vsaj po ena mestna ljudska šola z nemškim učnim jezikom za dečke in za deklice, in da bode posameznim starišem in njih namestnikom dano na voljo, pošiljati otroke v eno mestno ljudsko šolo s slovenskim ali pa nemškim učnim jezikom.

Zadržaj tega razpisa gospoda učnega ministra je c. kr. deželni šolski svet naznanil s svojim razpisom z dné 16. junija 1884, št. 1106, c. kr. mestnemu šolskemu svetu Ljubljanskemu, katerega prvosednik je župan Ljubljanski in ob enem prvosednik mestnega zastopa, ter je od njega, med tem ker mu je h krati poslal prej omenjeno peticijo 114 meščanov, zajedno pa tudi sklep kranjske hranilnice v Ljubljani z dné 29. maja 1884, po katerem hoče to društvo na svoje stroške vstanoviti v Ljubljani čveterorazredno šolo za dečke z nemškim učnim jezikom, zahteval potrebnih podatkov o številu in narodnosti otrok, obiskujočih Ljubljanske ljudske šole, kar je visokemu zboru že znano po mojem odgovoru, danim na interpelacijo gospoda poslanca Luckmanna in tovarišev v zadevi istega sklepa Ljubljanske hranilnice. Vrh tega je deželni šolski svet naročil mestnemu šolskemu svetu, naj izroči ta sklep z ravno navedeno peticijo vred v prepisu mestnemu zastopu Ljubljanskemu, in naj si izprosi od njega izjavo, hoče li in na kateri način po besedah gospoda učnega ministra z dné 2. marca 1884 — ne gledé na sklep Ljubljanske hranilnice — vstanoviti potrebne ljudske šole z nemškim učnim jezikom in otvoriti jih začetkom prihodnjega šolskega leta 1884-5.

To je dovolj jasno.

Dné 25. junija 1884 (št. 1543/pr.) je došlo c. kr. deželnemu predsedništvu od gospoda župana Ljubljanskega poročilo, da je Ljubljanski mestni zastop v svoji seji z dné 20. junija 1884 sprejel naslednjo resolucijo:

„Občinski zastop Ljubljanskega mesta izreka svoj protest proti sklepu kranjske hranilnice v Ljubljani, vsled katerega se hoče v slovenskem tem mestu s hranilničnim zakladom vstanoviti privatna ljudska učilnica z nemškim učnim jezikom — in sicer zagadel, ker je mestni zastop vselej pripravljen, ustanoviti nemško ljudsko šolo, če bi se izkazala in dognala nje zakonita potreba.“

In ravno za to, da bi se ta potreba eventualna izkazala — kajti pripravnost mestnega zastopa brez djanja ne zadostuje — zahteval je deželni šolski svet od mestnega šolskega sveta z razpisom 16. junija t. l. potrebnih podatkov, katerih pa doslej še ni dobil. In ker ni mestni zastop Ljubljanski med tem ničesar ukrenil ali napravil, po čemur bi se moglo sklepati, da otvori v Ljubljani z novim šolskim letom 1884/5 za otroke nemške narodnosti vsaj prva razreda ljudskih šol za dečke in za deklice z nemškim učnim jezikom; gledé na to, da se po tem takem, ko bi se v ljudske šole mesta Ljubljanskega naravnost vpeljal samo slovenski kot učni jezik, bili bi nemški otroci iz takih šol izključeni, in ostali bi, ako bi se sami ne pomagali drugače na svoje stroške, brez vsakega uka; gledé na to, da bi to

bilo postavilo nasprotno in bi se ne dalo opravičiti — ukazal je c. kr. deželni šolski svet z razpisom 12. julija t. l., št. 1324, da morajo, dokler se ne izpolnijo pogoji postavljeni v njegovem razpisu z dné 9. julija 1883, št. 447, dokler namreč mestni zastop ne vstanovi za nemške otroke ali posebne nemške šole, ali pa na sedanjih mestnih šolah potrebnih paralelnih razredov z nemškim učnim jezikom, ostati na teh šolah gledé učnega jezika v veljavnosti določila razpisa z dné 29. oktobra 1878, št. 2067.

A to se je zdelo mestnemu zastopu nepostavno; sklenil je toraj v svoji seji 30. septembra t. l. (tedaj zopet potem, ko se je šolsko leto že začelo) na podlagi vročih govorov, zaradi katerih so bili časniki, ki so te govore priobčili, po državnem pravdnistvu zaplenjeni, sklenil je, rečem, da je vložiti rekurz zoper omenjeni odlog 12. julija 1884 na visoko naučno ministerstvo, in če bi ta rekurz vstal brez vspeha, da je vložiti v imenu občine pritožbo na visoko upravno sodišče. Sklenil je dalje mestni zastop, da je pripraven vstanoviti, a zdaj ne več posebnih nemških šol, marveč samo nemške paralele na mestnih učilnicah, a to zopet pod pogojem, če bi se po postavni poti izkazalo potrebno število nemških otrok, oziroma postavna potreba takih paralel.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Notranje dežele.

Med vsemi Slovani, kar jih živi v Avstriji, se v političnem oziru gledé narodnih pravic odločno *šlezijskim Slovanom* najslabeje godi. Poslušajmo, kaj govori njihov zastopnik, dr. Mihejda, pred državno sodnijo na Dunaji: „Postave, ki so vendar povsod prva podlaga javnemu blagru, se v Šleziji ne izvršujejo, kar se tiče Slovanov in ravnopravnosti. Gledé jezikovnega vprašanja obstoje ondi izjemnosti, kakor nikjer drugod. Slovani se ne morejo braniti, ker so v deželnem zboru jako pomanjkljivo, da, ravno komaj zastopani, v državnem zboru pa celó nič. Na njihove pritožbe se nihče ne ozira, kaj pa še le, da bi se jim izpolnile. Šlezijški Slovani nočejo več biti brez obrambe. Ako jim že ne privoščite zastopnika v državnem zboru, dajte jim vsaj pravico slobodnega zborovanja, ktera se jim sedaj tudi krati. V Tešinu na primer je štiri sedminke Poljakov in vendar nimajo nikake poljaške srednje šole, nikakega poljskega učiteljišča; vse objave izdajajo se edino le v nemškem jeziku. Lahko bi naštel še sto in sto nepostavnosti, ki se godé našim Slovanom, toda za danes imam le prošnjo še do visocega sodnega dvora: „naj se namreč nikari ne krati Šlezijskim Slovanom v članu XIX. temeljnih postav zagotovljena jim pravica slobodnega zborovanja, kjer se lahko pritožijo zoper nepostavnosti, ktere se pri nas gode.“ Povod tej žalostinki je bila prepoved tabora, katerega so Šlezijški Slovani v Ustronu napraviti mislili, Bieliški okrajni glavar ga jim je pa prepovedal, češ, da je nevaren za javni mir in red. Zoper to prepoved so se Slovani pritožili in dr. Mihejda jih je zastopal. Državna sodnija je po zaslišanji obeh strank pripoznala, da se je tukaj okrajno glavarstvo Bieliško pregrešilo proti članu XII. temeljnih postav, ker je prepovedalo zborovanje, kar bi bilo opravičeno le

stisnil ter tako odločno pozvonil, da je glasno in dolgo odmevalo po hodniku. Zavoljo tega ga vratar ni nič prijazno pogledal, zakaj on vse svojo ljudi sodi po zvonjenju, ali namreč mirno, lepo ponižno, ali naglo in močno, kakor v kakšni krčmi pozvonijo. Le pater gvardijan slobodno zvonijo, kakor se njim ljubi, da lahko takoj vsi bratje vedó, kedaj da skrbni oče domu pridejo.

Gašpar je vratarju mrmral nekaj o novicu, provincijalu, o sv. sklepu itd., kar bi kdo drugi težko zastopil; vratar pa je vse razumel, zakaj kateri študent se je pri porti prav okorno ali smešno obnašal, postal je navadno priden novic, ki je samostanu čast delal, ker le ponižni se dajo tako obdelati, kakoršnih v samostanskem življenju potrebujejo.

Brat vratar se je malo posmešnil, kar je toliko pomenilo, kakor če kdo zmri: hm, hm.

Gašparju je sree strahovito tolklo. Mislil je že, da bo ga zadušilo ali da bo ga mrtud zadel. In ko ne bi bil ravno pater nadzornik novicov vstopil, bržkone bi bil zopet skozi vrata zginit iz samostana.

Ta pater pa je bil ljubeznjiv, prijazen gospod, pa ne eden takih, ki te s praznimi nakloni in sladkimi besedami mučijo, da bi jim najrajši pobegnil, ampak eden takih, katerim se prava, odkritosrečna

ljubezen do bližnjega že na obrazu jasno lesketá. Pater si je vzel stol, mirno pogledal dijaka ter vprašal: „Kaj želite?“

„Jaz — jaz bi rad — če se vam ne zamerim — novic postal.“

„Tako — hm!“

To se je Gašparju zdelo mrzlo, da ga je po celem životu kurja polt obšla. K temu še se je pridružila moreča misel, češ, tvoja prošnja patru ni posebno všeč, tedaj tudi tebi ne bo v posebno čast. Morebiti je mislil, da bodo ga z bobni in trompetami pozdravili in alelujo peli, kakor bi samostanu ž njim odrešenje došlo. Pa bilo je celó drugače.

„Zakaj pa sploh hočete menih postati?“

„Ker — ker“ — — Strašno mu je sapo zapiralo, ker tega vendar ni mogel povedati, da bi rad na duši in telesu dobro imel; to bi utegnil pater krivo razumeti in mu skozi vrata pot pokazati. Ravno v pravem času pa mu na pamet pride, da pové: „Ker upam, da bom se kot menih laglje izveličal.“

„Dobro; pa zakaj ste si ravno naš red izvolili? Ali poznate naša pravila in naše dolžnosti? Pomislite na trdo obleko, ojster post, ponočne molitve; na

vse to morate poprej pomisliti, kakor v samostan stopite.“

„Upam, da bom z božjo pomočjo vse to prenesel“, odgovori Gašpar.

„Kje pa imate svoja spričevala?“

To je bil grom in strela ob enem. Gašpar je bil prišel iz gimnazije, ki je takrat imela malo častno ime „gimnazija za lumpe“, in še tam je on dobil pošteno kljuko. In zdaj, ko namenil pot popolnosti nastopiti, mora črno na belem pokazati, da je do zdaj hodil po potu dvomljive popolnosti, zato sta ga tak strah in groza obšla, da si je zdaj z levim, zdaj z desnim rokavom pot s čela brisal.

Pater se je na tihem smejal in pustil dijaka trepetati in se strahu potiti.

Ščasoma se je vendar Gašpar ohrabil, segel v notranji žep svoje suknje in s tresočo roko privlekel spričevalo za spričevalom. Pater pa je bil jako pameten mož, ki človeka ni sodil po spričevalih, ktera niso vselej resnična, ali če so resnična zdaj, vendar za bodočnost malo veljajo; prebere toraj enega za drugim ter mrzlo reče: „Takih spričeval sem že dosti bral. Navadno pa človek ni nikoli takošen, kakor ga drugi sodijo, ampak boljši ali slabši; od vas mislim jaz, da ste boljši, kakor vaša spričevala.“

tedaj storiti, ako bi se bilo dalo dejanski dokazati, ali vsaj sprevideti, da bo iz zborovanja nastala nevarnost za javni red. Vsega tega pa v Bielici ni bilo.

Na **Dunaji** je med nemškimi poslanci v deželni zbor nastal razpor, ki je vreden, da ga omenimo. Predlagal se je načrt postave o preosnovi „oskrbovanja ubogih in siromakov“, o katerem je „Slovenec“ ob svojem času že poročal. Na dolnji Avstriji mislijo namreč uvesti deželno oskrbovanje revežev, ki bi se iz skupne dotične blagajnice podpirali, v katero naj bi vsaka občina svoj delež vlagala. Zato bi pa potem popolnoma odpadel odgon, ker bi se reveži povsod lahko preskrbovali in bi jih ne bilo potreba domov odganjati. Pri tem bi pa se vé, da vsaka občina v premeri prebivalcev vplačevati morala. Razumljivo je, da bi toraj Dunajska občina največjo svoto vlagala, s čemur so bili Dunajčani tudi zadovoljni. Dunajčan se namreč nikdar ne brani možne odpreti, kadar gré za kak dobrodelen namen, ker ima silno dobro sree. Toda prišlo je drugače. Zastopniki drugih občin, gg.: Granitsch, Weitlof itd. so zahtevali, da bi pač Dunaj svoj del v tisto blagajnico donasal, Dunajski reveži naj bi pa ne dobivali nikake pomoči iz nje. Na ta silno bedast predlog Granitschev oglasi se pa zastopnik Dunajskega mesta dr. Suess in silno pobija omenjeni predlog ter dokaže njegovo krivičnost. Za enkrat je ostalo vse pri krivičnem predlogu, Dunajčani se pa tolažijo, da deželni zbor ni še poslednja uradnija, kjer se pravica dobí in se bodo za tisto drugam obrnili.

Moravski učitelji jeli so neslanost prodajati. Iz dolgega časa niso vedeli, kaj bi začeli ter so sklenili poslati gorenje-avstrijskemu svojemu tovarišu Rohrwecku zaupnico, v kateri mu izražajo svoje sočutje. Moravsko cesarsko namestništvo je pa o nameravanem koraku še o pravem času zvedelo in ga prepovedalo, rekoč: „da se učiteljskemu društvu v Brnu, kakor sploh vsem nemškemu učiteljem po Moravi strogo prepoveduje, učitelju Rohrwecku kakoršne koli izjave pošiljati, ker njegove zadeve še niso končane, kajti škof Rudigier se je proti odloku c. kr. gorenje-avstrijskega šolskega sveta pritožil na višjo instanco.“

Vojni minister je predlagal presvitlemu cesarju, da naj se **vojaškimi kapelniki**, ki so bili do sedaj privatne osebe in so le proti pogodbi služili, podeli značaj vojaških uradnikov IX. razreda (stotniška odlika). Presvitli cesar je dotični predlog potrdil, ker ga je posebno cesarjevič Rudolf toplo priporočal. Ena tretjina dobilo jih bo plačo, kakor jo imajo stotniki II. vrste, dve tretjini pa ono stotnikov I. vrste. Preskrbuje za-nje in za družine njihove ravnale se bodo po določbah za vojaške uradnike. Vsled tega prevzel bo vojni minister ob novem letu kapelniški zaklad 380.000 gld., iz katerega so se dosedaj taistim penzije izplačevale, ter ga bo priložil k vojnemu budgetu, iz katerega se bodo od novega leta počenši izplačevale plače in pokojnine kapelnikom in njihovim družinam. To novico bodo kapelniki, razun tistih, ki so na Dunaji, gotovo radostno pozdravili. Dunajski ne, kajti tisti imajo sedaj večji dohodek iz zaslužkov, kar jih godba napravi, kakor jih bodo pozneje imeli s stalno plačo, ako se jim delež pri zaslužku odtegne. Še bolj radostno pozdravili jo bodo pa častniki sami, ker se jim odslej ne bodo več tolikošne velike svote vsak mesec odtegovala za godbo, kakor se je to do sedaj godilo posebno po mestih, kakor je ravno Ljubljana, kjer ima godba slab zaslužek.

O spridenosti **madjarskih policijskih uradnikov** dohajajo iz Budapešte novice, ki bi jih človek komaj mislil, še težje pa vrjel. Mnogo taistih je bilo neki v zvezi s tatovi, goljuhi in goljufovimi igralci; dalje z vlačugami in enako bažo ljudmi in je od vseh teh, kakor se govori, stalne mesečne nagrade dobivalo, da je k hudodelstvom

Tega se je Gašpar razveselil ter je veselo prikimal; tudi pri srečanju mu je postalo tako lahko, da se je veselo s svojimi jasnimi očmi na patra ozrl.

Gašpar je šel z lepo nado domov, da bi še to in uno vravnal in vse niti in vezi porezal, ki bi ga utegnile na svet in na posvetno vezati. Tako tudi mora biti, če hoče kdo v samostan iti in tam ostati.

Doma je Gašpar odločno naznanil, da hoče menih postati. Zavoljo tega so se mu nekteri še bolj priklanjali, drugi pa so z glavami zmajevali in si na ušesa šepetali, saj do pravega župnika tako ne bi nikoli spravil. Zato pa se Gašpar ni nič zmenil, ker je vedel, da vsem ljudem ne more nihče vstreči. Sel je tudi, kakor se spodobi, v farovž, ter je povedal, kaj namerava. In ker je bilo lepega jesenskega dneva popoldne, bili so ondu tudi gospodje iz soseščine. Ko je Gašpar tem pripovedoval, da hoče menih postati, nasmejala ste se mu glasno dva gospoda in mu začela tako neslano odgovarjati, da je častitljivi župnik vstal in šel z Gašparjem v vrt. Tu sta postala pod gostim drevjem, katerega je že jesenski veter mnogih listov oropal.

(Dalje prih.)

molčalo, o katerih so jim javili poškodovani ljudje. Kdor je bil v Budapeštu okraden, se je smel že zanesti, naj tudi še tako določno popiše žepnega tatu' da ne bo nič več videl niti blaga niti tatu. Že na spomlad se je čulo, da hočejo redarje preosnovati v orožnike in jih vzeti v državno službo, le da bi bili za javno varnost boljše preskrbljeni. Sedaj se le se je preiskava začela proti sumljivim, podkupljenju pristopnim policijskim uradnikom in je že tudi nekoliko vspeha imela. Odpuščena sta do sedaj iz službe dva koncipista, ki sta dotične naznanila v koš metala, namesto da bi bila preiskovanje pričela, in pa nek policijski svetnik, ki je vse takošne akte nerešene v arhiv pošiljal. Kakor se poroča, je še silno veliko družih, ki so denar jemali od žepnih tatov in goljufov pri igri za molčanje in podporo.

Vnanje države.

Na Nemškem je izmrla že zopet ena vladarskih rodovin; starejo linijo Welfov položili bodo z nedavno umrlim **vojvodo Braunschweigskim** v grob, in vojvodstvo je zapuščeno brez pravega naslednika. Vojvoda Viljem Braunschweigski je bil najstarejši vladar v Evropi gledé vladanja, kajti celih 53 let vodil je politično in gospodarsko prebivalce svojega vojvodstva, ki so bili prav srečni in zadovoljni z njim in njegovo vlado. Doživel je visoko starost 78 let. Kar je iz njegovega življenja znamenito, je bila njegova vstrajnost, s katero je trdovratno branil samostojnost svoje armade, ki seveda ni bila ravno velika. Obsega namreč en polk pehote, en polk „črnih huzarjev“ in eno baterijo topničarjev. Ta mala peščica vojakov ostala je do danes samostojna. Le toliko je pripoznal, da ima nemški cesar vrhovno povelje čez njo, več pa le za las ne. Sam pa je bil pruski general in v avstrijski vojski pa posestnik 7. polka českih dragoncev. Gledé nasledništva se govori različno. Vojvoda je umrl namreč v samskem stanu brez otrok. Nekteri mislijo, da bo prestol zasedel njegov sorodnik iz mlajše linije vojvoda Cumberlandski, drugi, ki se na postavo opirajo, pravijo, da bodo vladanje prevzeli prvi dostojanstveniki vojvodine, dokler da deželni zbor ne izvoli novega vladarja iz kake nemške vladarske hiše, ki sedaj nima prestola. Pa težko če ne, da bode tukaj Bismarek na noge stopil in pokazal, kako in kaj. Vsaj prvi koraki njegovi v tem oziru, s katerim se je v imenu nemške države polastil vojvodovega posestva v Sleziji ležečega, kažejo, da bo Prusija prvo besedo govorila in morda še celo poreče: „Prvi in pravi ded sem jaz!“

Katoliki zmagali so pri občinskih volitvah po **Belgiji** v naslednjih mestih: Brügge, Nivelles, Hall, Cudenarde, Grammont in Furnes. Liberalce so volila mesta: Mons, Branie, Jemappes, Jedoigne, Ostende, Marche, Dixmunde, Lüttich, Namur, Fournai, Rochefort, Löwen in vsi okraji Bruseljski razun Etterbeeka. Dalje so liberalci zmagali v Arlonu, Verviersu, Dinautu, Diestu in Virtonu. Tudi Bruselj in Antwerpen ostala sta liberalna. Bodo že videli, kaj bodo dosegli. Že sedaj obrnili so tje kaj anarhisti svoje z dinamitom napolnjene roke, da jih mora angleška policija ondi zalezovati, kaj hujšega pa še pride, kedar se bo belgijska liga v Parizu zadosti trdno čutila, svojo domovino javno napasti in vstavno kraljestvo pregnati.

Kakor se kaže, Avstrija nikakor ne misli s **Turčijo** preveč potrpežljivosti imeti, gledé dodelanja železnične zveze iz Skopljea do Vranje, t. j. zvezo turških železnic v Macedoniji izvršiti s srbskimi, ki so v naravni dotiki z avstro-ogerskimi. Poslala ji je namreč že drugo pisanje, v katerem prav odločno tirja, da naj se takoj dela poprime. Da je tukaj za avstrijskim ministrom Srbija skrita, ki Turčijo dreza, je očitno, če tudi mora Avstriji sami na tem ležeti biti, da se čem prej tem bolje tudi po suhem približa egejskemu morju s svojim blagom, kakor je to po mnogi daljši mokri poti, po morji že storila. Iz Trsta gre vsak teden po enkrat težko obložen Lloydov parnik na grško zemljo, za katero dolgo pot (skoraj devet dni) potrebuje, ker se med potom tudi po važnejih dalmatinskih in albanjskih tržiščih ob morji ležečih mudi. Brzovlaku ne bo potreba toliko časa, če tudi je, recimo, z Dunaja v Solun skoraj trikrat tako daleč, kakor z Dunaja v Trst, kamor poštni vlak v 18 urah pride. Trikrat 18 bilo bi 54, ali recimo tudi, da bi potreboval 60 ur; kar bi bilo še le poltretji dan. Če tudi se ne dá tajiti, da je voznja po železnici mnogo dražja, kakor po vodi, je prva trgovcu, ako morda že na blago čaka, ugodnejša mimo poslednje, kajti pri trgovcu je tudi čas denar in tega si tukaj pridobi silno veliko. Avstrija na noben način ne bo in tudi ne sme odjenjati od začete tirjatve, kajti dotična proga od Skopljea do Vranje ob srbski meji še toliko ne bo dolga, kakor je na državni železnici po Gorenjskem od Ljubljane do Kranjske gore, ki se v enem letu igraje lahko dodela.

Srbskim izseljencem po Bolgarski in po Turškem se jako slabo godi. Bolgarska vlada jim je dovolila bivanje na svoji zemlji, o kaki podpori pa neče ničesar vedeti. Trdo morajo delati, da sebe in svoje preživé. Obrnili so se marsikteri že do vseslovenskega komiteja v Moskovi za podporo, toda, kakor pravijo, niso dobili nič. Rusija za Srbe menda nič več ne mara. Nekaj izseljencev podalo se je celo na daljno pot k znanemu panslavistu Aksakovu za podporo prosit, pa tudi niso nič opravili. Aksakov

jih je nevoljno sprejel in ravno tako odpravil. Le toliko jim je dal denarja, da so zopet domu zamogli. Rekel je, da ga Srbov vedno cela tolpa nadlegovat hodi, ki se za vojvode in enake glave izdajajo, ko nečno pa niso drugega nego postopati in sleparji. Zarad tega nobenemu več ne dá. Edin srbski izseljenec ali begun je bivši vojvoda v turških vojskah, Peko Pavlovič, ki se mu na Bolgarskem še nekaj človeški godi. Srbska vlada bi ga bila rada spravila pod ključ, ker ji je bil nekaj nadležen postal. Peko Pavlovič je pa nakano o pravem času zvedel in jo je čez mejo pobrisal, kjer mu sedaj bolgarska vlada na mesec po 120 frankov plačila daje za živž; na čigav račun, nam ni znano. Na njegovo premoženje težko, kajti zaplenila ga je srbska vlada; brz ko ne na medvedovo kožo, kajti Peko Pavlovič je neki rekel, da si upa z 800 možmi vso Srbijo narobe presukati.

Iz Londona se poroča, da so v **Petrogradu** v neki hiši prišli na sled podzemeljskemu rovu, ki je bil nadeljan v trdnjavo Peter-Pavlovo. S čim je bil rov nabit, ni znano; lahko si pa mislimo, da ali z dinamitom ali pa z nitroglicerinom. Prijeli so vsled tega odkritja tri inostrance in štiri Ruse.

Izvirni dopisi.

Iz Vipave, 21. oktobra. (*Zopet duhovnik pred sodnijo.*) Narodna in verna Vipava začela je odločno postopati proti častiti duhovščini. Pred nekoliko meseci moral se je pred sodnijo zagovarjati naš velečastiti g. dekan, tožen po nekem tukajšnjem tržanu, kateri se je čutil na časti razžaljenega, da je gosp. dekan o priliki običajnega velikonočnega izpraševanja, ravno ko je slučajno pri njegovi hišni številki bil, navzoče podučeval, kake može naj volijo v razne zastope, ter jih iz verskega stališča svaril, pri navadnih volitvah kakemu brezvercu svoj glas dati.

Naravno je, da je bil toženec zatožbe oproščen, a tožitelj je bil obsojen povrniti vse stroške, kateri so ga stali, kakor se je obče govorilo, lepega pitane ga vola.

Sedel je zopet drugi tukajšnji duhovnik, preč. g. Feliks Knific, beneficijant in šolski katehet, 16. oktobra na zatoženi klopi. Na ovadbo zdravnikov g. dr. Kende iz Vipave in g. dr. Fabijanita iz Ajdovščine tožil ga je namestnik državnega pravdnika zarad brezoblastnega ozdravljevanja kot obrt. Gosp. beneficijant se je pred sodnijo sam vrlo zagovarjal. V svojem jedrnatem govoru je obstal, da je res zdravila dajal, toda le iz prijaznosti in človekoljubja, nikdar pa za plačila. Tudi priče, katerih je bilo okoli petnajst zaslišanih, so vse s prisego izjavile, da so homeopatične zdravila od zatoženca res prejele, toda vselej brezplačno. Ker je še toženec v daljni razpravi jasno dokazal neškodljivost homeopatije, ktera ne more nikdar smrti človeka povzročiti ali pospešiti, ga je slavno c. kr. sodišče, v obče veselje konservativne stranke, čisto nekrivega spoznalo.

Star pregovor pravi: „V tretje gre rado.“ Radovedni smo, nad kom izmed čast. duhovščine se bodo Vipavski liberalci v tretje blamirali.

Leskovec, 20. okt. Kakor ugoden za naše vinograde je bil september, tako neugodna je bila prva polovica meseca oktobra. Dež vrh dežja in vsaki dan dež! K sreči vendar ni bilo premrzlo in da je dež večkrat prenehal, če tudi je deževalo vsaki dan. Mnogo ljudi je vendar s trgatvo čakalo pričakovanje boljših časih; in res pretekli teden je bil še precej ugoden, in ta teden smo sploh najbolj trgali, beratev tudi sploh dokončali, le črnina je tu pa tam še zunaj.

A kakošno bode vince, vas skrbi! Tudi nas; ravno tak ne bode, kakor lansko, a upamo, da tudi slabo ne ker grozjdje je bilo dozorelo in gnjilega ni bilo vmes. Za eno leto bo že; Bog daj, da bilo bi drugo leto boljše.

Od Celja, 20. okt. (*Posvečevanje nove farne cerkve v Grižah.*) Včeraj dopolnile so se našim sosedom, vrlim Grižanom, njihove srčne želje. Naš mil. in prevzvišeni knezoškof, Jakob Maksimilijan, posvetili so jim iz novega pozidano in srečno dovršeno novo farno cerkev. Spomladi lanskega leta začeli so Grižani svojo staro, tesno in nizko cerkev podirati. 20. majnika 1883 na praznik presv. Rešnjega Telesa blagoslovili so v škofovem imenu domači župnik vogelni kamen za novo prostornejšo hišo božjo. Do jeseni preteklega leta bila je nova cerkev ne le pod streho, nego tudi vsa obokana in znotraj osnažena. Letošnjo spomlad naslikal je dobro znani Gemonec, Jakob Brollo, na presnih obokih v prednjem delu cerkve (v presbiteriji) devet angeljev kot vojvodov deveterih angeljskih korov, ostalo cerkev

je pa prav lično pobarval in obrisal. Letošnjo leto dali so stari zvonik, ki je edini še ostal, od stare cerkve — primerno povikšati in prekriti, ter vso cerkev od zunaj prav okusno osnažiti in olepšati. Začeli so novi cerkvi pa tudi celó novo znotranjo opravo pripravljati. Mizarsko delo izvršuje g. Kalan, pozlatarsko pa g. Krašovic, oba vrla slovenska strokovnjaka iz Celja. Leca je že popolnoma dodelana, veliki altar iz večega, oba stranska altarja M. B. in sv. Jožefa sta pa še le dobro začeta. Na obiskovalca dela nova cerkev prav dober vtis, ako le na njo ne položi preojstrega stilističnega merila. Za farno božjo službo bo prav dobro služila, ker je visoka, svitla in tako stavljena, da se iz vsakega kota na veliki altar in na leco vidi. Naš mil. in prevz. knezoškof so včeraj po dokončanem posvečenju prvi iz nove lece besedo božjo oznanovali. Celjski g. opat, kot dekan, so pa potem prvi na novem žrtveniku daritev svete maše opravljali. Za asistencijo in v povikšanje te svečanosti zbralo se je bilo še 14 drugih čč. gg. duhovnikov iz raznih kotov lepe Savinske doline.

Pri obedu so Nj. prevzvišenost naš mil. knezoškof v prelepi napitnici povdarjali, kako jih veseli, da so letos že tretjo, odkar da so pa Lavantinski škof bržčas že 26 novih ali prenovljenih cerkev v svoji škofiji posvetili. Zato so pa tudi domačemu velečast. g. župniku Matiju Arzenšek prav iz sreča čestitali, da se jim je posrečilo v tako kratkem času večidel z milodari tako lepo cerkev postaviti in tako okusno okinčati. Po pravici je srce od veselja poskakovalo še posebno zidarskemu mojstru, g. Vine. Greinu iz Vojnika, ki je novo cerkev prav po ceni pa brez vsake nesreče pozidal. Da se je vsa poštena Griška fara radovala nad včerajšnjim praznikom, ni treba povdarjati. Dovolj to, če omenim, da je 120 belo oblečenih deklic z venci na glavah svečanost povikševalo, mlajev in slavalokov pa še prešteti nisi mogel. Možnarjev gromenje je pa to radost še čez meje Savinske doline naznanjevalo. V resnici, dan duhovskega veselja.

Dostavim naj, da tudi pri sv. Joštu na Kozjaku v Novocerkevski dekaniji in pri sv. Križi nad Mariborom postavili ste se letos dve novi cerkvi, katerih pa naš mil. g. knezoškof to leto niso utegnili posvetiti. Zato ste se po njihovem naročilu samo blagoslovili.

Domače novice.

(„Društvo rudečega križa“) imelo je nedavno volitev svojega odbora, iz katerega se je potem volilo predsedništvo. Za predsednika izvoljen je bil c. kr. vladni svetnik in deželni sanitetni poročevalec dr. Emil vitez Stückl. Za prvega podpredsednika dvorni svetnik grof Chorinsky in c. kr. vladni svetnik baron Pascotini-Juriškovič.

Po tej volitvi zbrali so se 13. t. m. gospodje in gospé, kateri in ktere so v vsakem svojem društvu v odboru, na posvetovanje in dogovor skupnih zadev. Naj bi se društvo po mogočnosti naraščalo, ki ima tako ljudomil namen zapuščenim in ranjenim vojakom streči in jim z dobrimi deli zmanjševati hude bolečine, ktere so taisti v boji za domovino prešli.

Marsikdo, ki ima sina pri vojaki, bi mu rad pomagal, recimo, ako bi se pričela vojska, kar pa sam ne more narediti. Vsak tak pristopi naj k društvu „rudečega križa“, kjer letni znesek 2 gld. znaša in lastna vest dala mu bode spričevalo, da je pomagal svojem sinu, ako je pristopil k društvu, ki ima tako domoljuben namen in smoter.

Živo se še spominjamo ranjenih revežev, ki so jih leta 1866 iz Laškega semkaj vozili in onih leta 1878 iz Bosne. Tedaj se je društvo še le v svoji pravi luči pokazalo. Pripomajmo mu že sedaj z raznimi doneski, da se mu bo mogoče ob času potrebe takoj z vspehom svojega posla poprijeti.

(Iz Celja) se nam poroča: Včeraj o polu dveh zjutraj je umrl obče znan trgovec, g. Franc Kapus v 55. letu svoje starosti. Bil je vedno vrl narodnjak v izgled vsem. Naj v miru počiva!

(Žlahtna plemenska živina) sivega štajarskega plemena, ktero je preteklo soboto c. kr. kmetijska družba prodajala pri „Bavarskem dvoru“ šla je kaj ročno spod rok. Biko so pokupili naslednji gospodarji: Alojzij Lavrenčič iz Postojne, A. Pirnat iz Borovnice, Jernej Jernejčič iz Lazov, Janez Korčar iz Hotedersice, Andrej Remškar iz Brezovice in Jurij Poljanšek iz Belepeči. Po

telicah so segli: France Oven iz Podsmreke, Jožef Gorše iz Podturna, Štefan Habe iz Koč in B. Kovačič iz Sodražice.

(Sleparija s številkami za loterijo) preselila se je, kakor je iz nemških novin razvidno, iz Beroлина, kjer jo je poprej celému svetu znani slepar Orlice dolgo vganjal, v Budapešt, kjer se h krati dva taka tiča oglašata, da le za tri petkrajcarske marke „numare“ pošljeta. Prvi je neki profesor (???) matematike Mihálik, drugi pa Tóth. Ta je vsaj toliko pošten, da pové, da jih ne zna izračunati, temveč jih pošlje na dobro srečo in se imenuje: „Herausgeber der „Fortuna“ - Lotto - Glücksnummern! O ti neumni svet! Kje je še tista elektrika, ki bo s svojo lučjo prodrila temo, ktera gosteja kakor Ljubljanska najgostejša zimska megla obdaja še duševni horizont devetnajstega veka, ki si tako s ponosom prideva pridevek „razsvitljenega“ „Zabitega“ bi se veliko bolj prilegal! Čudom se čudimo, da take sleparije gosposka dovoli. Res je, da se nihče ne sili denar pošiljati, toda pravili so nam, da slepar sprejemši tri marke, takoj odpiše naj se mu za „numare“, ki že na terno čakajo, toliko in toliko denarja naprej pošlje. Ob enem pošlje nekaj sto tiskanih zahvalnic, od vseh tistih, ki so že na „njegove numare“ terno zadeli. Radi verujemo, da je pod takimi okoliščinami za reveža, ki je v denarnih stiskah, skušnjava velika. Naj jim bo tukaj povedano, da so vse tiste zahvalnice izmišljene. Le pišite na kakega takega, ki je na ta način terno zadel in videli boste, da se vam pismo povrne s pripisom: „Hier unbekannt.“ Le to naj si vsakdo misli, ko bi slepar numare tako gotovo vedel, ki pridejo v terni, bi jih sam raje stavil, kakor pa da z njimi drugim dobrote skazuje, sam sebi pa male groše lovi, ko bi h krati lahko „celo loterijo“ zadel! S temi številkami je ravno taka, kakor s cigansko srečo. Ciganka jo za vsakega vé, le za-se ne!

Razne reči.

— Osem in štirideset milijonov mark znaša premoženje ranjencega vojvode Braunschweigskega, ktero je takoj Prusija prevzela v svoje oskrbníštvo. Vojvoda Kumberlandski je menda že Bismarku naznanil, ako mu dajo Braunschweig, da pripozná Prusijo in nemško državo za svojo vrhovno gosposko.

— Kolera nekdanj in sedaj. Ko razsaja ta neizprosljiva morilka po Francoskem in Laškem in smo še vedno tudi mi v nevarnosti pred njo, morda koga zanima poročilo o velikanskih žrtvah, ki so ji pri njenih prejšnjih potovanjih po Evropi padle v žrelo. Posebno kruto je gospodarila kolera l. 1832, ko je zbolelo: v Moskvi 8575 ljudi, umrlo pa 4690, tedaj vsak štirideseti prebivalec. V Petrogradu je zbolelo 9247 oseb, umrlo 4757, vsaka 37 oseba, na Dunaji je zbolelo 3980 ljudi, umrlo 1899, vsaka 75. oseba, v Budapešti jih je zbolelo 2220, umrlo 1401, vsaka 108. oseba, v Pragi zbolelo 3234 ljudi umrlo 1335, vsaka 29. oseba, v Brnu zbolelo 1550 oseb, umrlo 604, vsaka 21. oseba, na Ogrskem je zbolelo 435.000 ljudi, umrlo pa 188.000, vsaka 21. oseba. V Parizu, ki je imel takrat 770.000 stanovalcev, je pograbila kolera v enem meseci 12.657 ljudi, tedaj 4—500 na dan. Kaj je proti tem strašnim številkam vsa groza, ki jo je letos povzročila kolera v Marseillu, ki ima 330.000 ljudi in je umrlo vsled kolere okoli 480 oseb. Sedanja kolera se do sedaj niti v razširjenosti niti v jakosti ne more meriti s svojo sestro, ki je leta 1832 morila po Evropi. Bog daj, da bi bila tudi zanaprej še bolj prizanesljiva!

— Za katoliške misijone se je letos nabralo 6.370.516 frankov proti 6.414.438 frankov lanskega leta. Francoska je dala 4.215.224, Italija 446.548, Nemška 391.226, Belgija 333.212, Elzaska in Lorenska 272.949, Severna Amerika 177.851, Angleška 151.229 in Holandija 104.304 frankov. Koliko so zložili katoličanje družih držav, ni natančno znano.

Telegrami.

Zagreb, 22. oktobra. Klub narodnih poslancev sklenil je izključiti 11 Starčevićancev iz deželnega zbora, potem pa odmah predru-gačiti ondi hišni red.

Linc, 21. oktobra. Krajevna skupina nemškega „Schulvereina“ prosila je deželni zbor za podporo, dobila je pa — ni! Zbor se je danes običajno završil.

Budapešt, 22. oktobra. Ogerski trgovinski minister prepovedal je uvoz prešičev iz Srbije.

London, 21. oktobra. Courbet je vse luke na otoku Formoza obkolil.

Kahira, 21. oktobra. Egiptovska vojska se bo znižala na 3000 mož; vsled tega potrebovalo se bo za vojni budget le še 150.000 funtov sterlingov, kar je vedno še silno veliko za 3000 možakarjev. Policaji se bodo pomnožili za 1200 mož.

Novi Jork, 21. okt. V Kartagi Novo-jorske države pogorelo je 160 poslopij, med temi več tovarn in cerkva. Škode je za milijon dolarjev.

Tuji.

20. oktobra.

Pri **Maličih**: Emanuel Rieker, fabrikant, z Dunaja. — C. Makesch, trgovec, z Dunaja. — pl. Schiwitzhofen, zasebnica, iz Gradea. — Franc Prandstetter, asek. tajnik, iz Gradea. — R. E. Ulrich, trg. pot., iz Gradea. — Josip Bauer, trg. pot., iz Gradea. — Robert pl. Klüber, častnik, s soprogo, iz Baden-Badena. — Slavko Flis, učitelj, iz Šmarja.

Pri **Stonu**: Grofinja Crennville, zasebnica, s sinom, z Dunaja. — Ernst Brömer, trgovec, z Dunaja. — Adolf Schebath, trgovec, iz Trsta. — Jos. de Ciseutti, pos. gledišča, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Avg. Holdefleiss, trgovec, iz Meissena. — Keschir, posestnik, iz Wartenberga.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

22. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 95	kr.
Sreberna	82 " 10	"
4% avstr. zlata "renta, davka prosta	103 " 15	"
Papirna renta, davka prosta	95 " 95	"
Akeje avstr.-ogerske banke	860 " —	"
Kreditne akeje	287 " —	"
London	121 " 95	"
Srebro	— " —	"
Ces. cekini	5 " 78	"
Francoski napoleond.	9 " 69	"
Nemške marke	59 " 85	"

Od 21. oktobra.

Ogerska zlata renta 6%	123 gl. —	kr
" " " " 4%	93 " 40	"
" " " " 5%	88 " 80	"
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 105 " 75	"
Länderbanke	105 " —	"
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	567 " —	"
" državne železnice	302 " 30	"
" Tramway-društva velj. 170 gl.	214 " 50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124 " 25	"
4% " " " " 1860	500 " 135 " 30	"
Državne srečke iz l. 1864	100 " 173 " —	"
" " " " 1864	50 " 171 " 50	"
Kreditne srečke " " " "	100 " 178 " —	"
Ljubljanske srečke	20 " 23 " —	"
Rudolfove srečke	10 " 18 " 50	"
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109 " 50	"
" " " " Ferdinandove sev.	105 " 25	"
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " 50	"

V bukvarni „Styria“ v Gradeu je izšel in je v **Katoliški Bukvarni** na prodaj:

St. Josef-Kalender 1885.

Kazalo: Alphabetisches Verzeichniss der Heiligen. — Briefpost-Bestimmungen. — Erzählungen. — Kaiserreise 1883. — Mass- und Gewichtswesen. — Postwesen. — Telegrafwesen itd.

Podobe: Sv. Jožef. — Slike cesarjevega popotovanja leta 1883. — Razne slike k povestim itd. — Med drugimi se tudi nahaja dobro zadeta slika prihodnjega knezo-škofa Ljubljanskega prečast. gosp. dr. Jakopa Misje.

Cena 40 kr., po pošti 10 kr. več.

Zur Congrua-Frage

des
katholischen Seelsorge-Clerus in Oesterreich.

Von
J. Martini,
Weltpriester.

Tretji pomnoženi in popravljani natis, 416 strani v osmerki 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Kakor je bilo že v „Slovenen“ naznanjeno, je spisatelj te knjige, izišle pod tujim imenom „Martini“, prečast. gosp. dr. Misja, prihodnji škof Ljubljanski. — Prečastito duhovstvo Ljubljanske škofije zna toraj to delo na novo in bolj zanimati, kakor préd, dasiravno je vsebina sama vsega pozora vredna.

K naročevanju se priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Jurjev koledar

za leto 1885

bode izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“.

Obsegal bode do 200 strani z ilustriranimi humoreskami, šaljivim berilom in inserati od zadej, kateri se bodo po nizki ceni računali za celo ali pol strani. Izšel bode prve dni decembra t. l., cena mu bode samo 50 kr. Naročnina naj se pošilja vredništvu „Jurja s pušo“ v Trst. (3)